

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tal-20 ta' Jannar, 2021

Appell Inferjuri Numru 148/2018 LM

Michael Barbara bin-numru tal-karta tal-identità 485557(M)
("l-appellat")

vs.

Bank of Valletta p.l.c. (C 2833)
("l-appellanta")

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-intimata soċjetà **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem "is-soċjetà appellanti"] mid-deċiżjoni mogħtija fit-12 ta' Settembru, 2018, fil-każ numru 155/2017 u bl-okkju premess [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji [minn

issa 'l quddiem "l-Arbitru"], li permezz tagħha ddecieda dwar l-ilment tal-ilmentatur **Michael Barbara (K.I. numru 485557M)** [minn issa 'l quddiem "l-appellat"] billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinciz 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta ordna lis-soċjetá appellanta sabiex tħallas lill-appellat is-somma ta' għaxart elef mitejn u Euro u tlettax-il ċenteżmi (€10,201.13), bl-imghaxijiet legali mid-data li fiha l-appellat ipprezenta l-ilment tiegħu quddiemu, sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontriha. Is-soċjetá appellanti qiegħda tinterponi appell ukoll mid-deċiżjoni interlokutorja tal-10 ta' April, 2018, [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni interlokutorja"].

Fatti

2. Il-fatti ta' dan il-każ huma kwazi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru: 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellat kien aċċetta l-offerta tas-soċjetá appellanta fit-30 ta' Ġunju, 2011, skont kif jirriżulta mill-kopja tal-*Form of Acceptance and Transfer* esebita *a fol.* 63 tal-atti, sabiex b'hekk hu kien intitolat għall-ħlas tas-somma ta' wieħed u għoxrin elf seba' mija wieħed u sebgħin ewro u sitta u tmenin ċenteżmu (€21,771.86). Dan wara li huwa kien investa fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi Manager Property Fund* [minn issa 'l quddiem "LVMMPF"] is-somma kompleksiva ta' wieħed u tletin elf, disa'

mija u tnejn u sebgħin ewro u disgħa u disgħin ċenteżmu (€31,972.99) skont il-kopji tal-*Contract Notes* relattivi *a fol.* 11, 12 u 13 tal-atti.

Mertu

4. L-appellat intavola proċeduri quddiem l-Arbitru fl-14 ta' Novembru, 2017, kontra s-soċjetà appellanta permezz tal-preżentata ta' lment fejn iddikjara li huwa kien ġie mibjugħ ishma fil-LVMMPF minn rappreżentant impjegat tas-soċjetà appellanta. Irrileva li huwa ma kellux l-edukazzjoni jew l-esperjenza neċessarja fis-swieq finanzjarji sabiex jifhem ir-riskji marbuta ma' dan l-investment, imma s-soċjetà appellanti kienet ikkonsidratu bħala '*experienced investor*'. B'hekk ma ġewx offruti u mibjugħa lilu prodotti finanzjarji li aktar kienu jgħoddu għall-bżonnijiet tat-tfaddil tiegħu u wasal sabiex għamel telf ta' għaxart elef mitejn u ewro u tlettax-il ċenteżmu (€10,201.13).¹

5. Is-soċjetà appellanta wiegħbet għall-ilment billi eċċepiet is-segwent: preliminarjament (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-liġi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' transazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment ai termini tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta stante li kienet seħħet transazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ stante li huwa kellu s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn "klijenti eliġibbli"; (d) hija ma kinitx il-legittimu kontradittur; (e) l-appellat kien biegħ u ttrasferixxa d-drittijiet kollha

¹ Ara Dok. A1 a *fol.* 104.

tiegħu, ukoll dawk litigjużi lis-soċjetà appellanti; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222, tal-artikolu 2153 u tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; (g) l-appellat kien iddikjara huwa stess li kien investitur ta' esperjenza; (g) hija ma kienet bl-ebda mod responsabbli għall-ħlas ta' danni jew xort'oħra lill-appellat għal xi aġir allegatament illegali da parti tagħha; (ħ) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jitħallsu mill-appellat.

Id-Deciżjoni Appellata

6. L-Arbitru wasal għad-deciżjoni appellata wara li għamel is-segweni konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

“Il-Provditur tas-Servizz huwa kontumaċi (fn. 3 A Fol 89 et seq)

Però, kif irritenew diversi drabi l-Qrati tagħna, kontumaċja għandha titqies li hija kontestazzjoni; però, din il-kontestazzjoni hi waħda ġenerika u mhix speċifikata peress li l-provditur tas-servizz tilef id-dritt li jirrispondi għall-ilment.

Imma l-ilmentatur irid jipprova dak li qed jallega b'mod li jikkonvinċi moralment lill-Arbitru. Il-Qorti tal-Appell (fn. 4 Fenici Insurance Agency Ltd. vs Paul Stoner et, 22/11/2002; u Joseph Vella vs Pierre Cremona, 10/10/2003) sostniet li għalkem il-konvenut jibqa' kontumaċi dan ma jfissirx illi huwa abbanduna kull eċċezzjoni li seta' jagħti fil-kawża u ammetta d-domandi. Il-ġudikant għandu jeżamina jekk it-talba hiex ġustifikata indipendentement mill-kontumaċja tal-konvenuti.

Imma dan irid isir a bażi tal-provi kif miġjuba quddiemu mill-ilmentatur.

Il-provditur tas-servizz ma jistax jinqeda bin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu biex jipprova jdaħħal provi oħra jew iqajjem difiżi li ma setax jagħmel.

F'dan ir-rigward, il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-sentenza fl-ismijiet **Keith John Abela Fitzpatrick kontra Salvatore Cutajar u Leonarda Cutajar (ID 410141M) deciża fl-14 ta' Novembru 2011, qalet:**

“Din il-Qorti tgħid fl-ewwel lok li għalkemm il-konvenut Salvatore Cutajar baqa’ kontumaci, li titqies bħala kontestazzjoni tal-istanza attrici, huwa pprezenta nota ta’ osservazzjonijiet li hija l-unika mezz li jagħtih il-Kap. 12 sabiex iressaq is-sottomissjonijiet tiegħu fuq il-provi akkwiziti.

Ma jistax konvenut, fi stat ta’ kontumacja, jinqeda b’nota ta’ sottomissjonijiet sabiex iressaq provi ta’ kwalunkwe natura. B’riferenza għan-nota ta’ osservazzjonijiet tal-konvenut Salvatore Cutajar fil-każ tal-lum, din il-Qorti tgħid mill-ewwel illi hija sejra tiskarta kwalunkwe aċċenn ta’ prova ġdida min-naħa tiegħu, billi dik mhijiex ammissibbli, u taċċetta biss u esklussivament sottomissjonijiet minn tiegħu dwar provi akkwiziti.”

Fil-verbal tiegħu tal-10 ta’ April 2018, (fn. 5 A Fol 96) l-Arbitru għamilha ċara mal-provditur tas-servizz li n-nota ta’ sottomissjonijiet tiegħu kellha tkun ‘fil-limiti tal-kontumacja’.

Għalhekk se jimxi ma’ din il-linja.

...

Kif sar il-Bejgħ lill-Ilmentatur

Mill-provi li għandu quddiem l-Arbitru, jiġifieri minn awk provduti mill-ilmentatur, jirrizulta li hu kien klijent retail, li kien ta’ ftit skola u kien investa fil-LVMMPF għaliex kienu qalulu biex jagħmel hekk ir-rappreżentanti tal-Bank. Dawn kienu baġtu għalih huma u, għalhekk, l-inizjattiva sabiex isir investiment f’dan il-Fond kienet tal-Bank.

Fl-ittra li rċieva mingħand il-Bank, (fn. 10 A Fol 10) intqal lilu li hu kien meqjus bħala ‘experienced investor’ u, għalhekk, ma setax jingħata s-somma addizzjonali li l-Bank kien qed jagħti lil dawk li tqiesu mill-Mazars li ma kinux investituri ta’ esperjenza.

Biex investitur seta’ jitqies bħala investitur ta’ esperjenza mhux biss ried jilħaq il-kriterju li kien għamel tranzazzjonijiet fil-ħames snin ta’ qabel li jammontaw għal USD50,000. L-Arbitru m’għandu l-ebda prova quddiemu li l-ilmentatur laħaq dan il-kriterju. Iżda ried ukoll jissodisfa kriterji oħra li kienu definiti fis-Supplementary Prospectus li fuqu l-ilmentatur kien investa.

Id-definizzjoni tal-Prospett Supplimentari l-ilmentatur ried ikollu “the expertise, experience and knowledge to be in a position to make [his] own investment decisions and understand the risks involved” li hija parti principali tad-definizzjoni ta’ experienced investor.

L-ilmentatur ikkonferma quddiem l-Arbitru bil-ġurament waqt ix-xhieda tiegħu li dan l-investment ma kienx sar waħdu imma ma' tlieta ohra, u la qrawlu d-dokumenti u lanqas tawh informazzjoni dwar il-prodott.

Il-provditur tas-servizz kellu jieħu ċerti miżuri raġonevoli biex jara li investitur jissodisfa b'mod konkret id-definizzjoni ta' Experienced Investor skont il-Prospett Supplimentari u dan fl-interess tal-klijent tiegħu stess li kien qiegħed jidhol fi Professional Investor Fund u mhux f'xi fond għal retail investors (fn. 11 Fis-sezzjoni intitolata 'Important Information' f'pagna 6 tal-Prospett Supplimentari datat 1 ta' Settembru 2005, hemm fil-fatt imnizzel li PIFs, jiġifieri 'Professional Investor Funds' huma fil-fatt 'Non-Retail Schemes'.)

Dan, iżjed u iżjed, fil-kuntest fejn il-provditur tas-servizz kien qiegħed ibiegħ prodott immanigjat u maħruġ minn kumpannija affiljata miegħu stess u fejn wieħed huwa għalhekk mistenni li jeżercita iżjed prudenza u diligenza fiċ-ċirkostanzi.

Finalment, hekk kif diġà imsemmi, l-provditur tas-servizz kellu l-obbligu li jaġixxi "with due skill, care and diligence" u fl-aħjar interess tal-ilmentatur hekk kif rikjest minn Standard Licence Condition 3.03 tal-Investment Services Guideles li kienu japplikaw dak iż-żmien, u f'dan ir-rigward mill-provi prodotti jitqies li l-provditur tas-servizz ma aġixxiex b'dan il-mod kif raġonevolment mistenni.

Persuna li kienet totalment tiddependi fuq il-Bank, fejn kienet ġiet stabbilita relazzjoni fiduċjarja, il-provditur tas-servizz kellu jaġixxi ta' missier tajjeb tal-familja u ma jinvestix somma daqshekk sostanzjali fi prodott li kien l-ewwel wieħed tax-xorta tiegħu f'Malta u f'fond tal-proprjetà maħsub għal Professional Investors li kien iġorr miegħu ċerti riskji.

Għalhekk, ġaladarba l-prodott mibjugħ lill-ilmentatur ma kienx addattat għalih għaliex kien maħsub għal Professional Investors, sar bejgħ ħażin tal-prodott.

Jirrizulta wkoll li l-LVMMPF ma kienx jilħaq l-aspettattivi raġonevoli u legittimi tal-ilmentatur (fn. 12 Kap. 555, Art.19(3)(ċ)) li ried investment aktar sikur.

Barra minn hekk, il-fatt li l-provditur tas-servizz ma tax spjega tan-natura u tar-riskji involuti fl-investment de quo, il-provditur ma mexiex b'buona fede li hija l-baži ta' kull relazzjoni kontrattwali.

Fil-kontumacja tal-provditur tas-servizz u għar-raġunijiet mogħtija, l-Arbitru jiddeċiedi li l-ilment huwa wieħed ekwu, ġust u raġonevoli u qed jilqgħu sakemm dan huwa kompatibbli ma' din id-deċizzjoni.

F'dan il-każ l-ilmentatur għandu kemm jista' jkun jitpoġġa fil-pożizzjoni originali tiegħu. Huwa investa b'kollox fl-LVMMPF is-somma ta' €31,972.99 u permezz tal-Offerta irċieva lura s-somma ta' €21,771.86 u, għalhekk, tilef is-somma ta' €10,201.13.

L-Arbitru m'għandu l-ebda prova li l-ilmentatur irċieva xi dividend u, għalhekk, ma jstax inaqqsu."

Id-deċiżjoni interlokutorja

7. L-Arbitru qal hekk fid-deċiżjoni interlokutorja tiegħu:

"Illi m'hemm l-ebda dubju li r-risposta tal-provditur waslet l-Uffiċċju tal-Arbitru tardivament.

L-Artikolu 22(3)(ċ) tal-KAP. 555 jispeċifika li r-risposta għandha:

'tintbagħat lill-Arbitru fi żmien għoxrin ġurnata minn meta l-Arbitru jikkomunika l-ilment lill-persuna li kontriha jkun qed isir l-ilment'.

L-Arbitru hu tal-konvinċiment li meta l-legiżlatur jiffissa termini allura dawn it-termini għandhom jiġu osservati.

Il-provditur jgħid fir-rikors tiegħu għall-ġustifikazzjoni tal-kontumaċja li fil-proċeduri quddiem l-Arbitru ma tapplikax il-kontumaċja.

*Però, kif iddeċidiet il-Qorti tal-Appell, (fn. 1 **Giuseppi Caruana vs Charles Psaila, QA, 21 ta' Marzu 1997**) il-kwistjoni tal-kontumaċja tolqot ukoll Tribunali speċjali imwaqqfa b'ligi u mux biss il-Qrati Ordinarji. Il-Qorti qalet hekk:*

'L-osservanza tat-termini stabbiliti fil-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Procedura Ċivili u f'ligijiet oħra speċjali li jirregolaw il-kondotta tal-proċeduri quddiem il-Qrati u quddiem it-Tribunali huma ta' ordni pubbliku u ma jstgħu jiġu bl-ebda mod injorati u lanqas bil-kunsens tal-partijiet rinunzjati jew mibdula. Dawn it-termini jeħtieġ li jiġu osservati u dan taħt piena ta' irritwalità u nullità tal-proċeduri li għandha, fejn tokkorri u fejn hekk jirrizultaw lilha, tiġi wkoll sollevata mill-Qorti ex officio ... In-nullità tattakka l-att innifsu. Dak l-att li fil-proċedura hu null għandu jitqies daqslikieku qatt ma kien intavolat quddiem il-Qorti li allura jeħtieġilha tiskartah indipendentement mill-mod kif l-irregolarità tkun ġiet miġjuba a konoxxenza tagħha'.

L-Arbitru ser jimxi mal-insenjament ta' din il-ġurisprudenza għaliex, kif ukoll stabbilit mill-Qrati tagħna, dawn it-termini l-legiżlatur idaħħalhom sabiex tiġi regolata l-proċedura mingħajr ma tagħti vantaġġ lil xi parti fuq l-oħra. Li kieku l-legiżlatur ma riedx li l-provditur tas-servizz iwieġeb fi żmien għoxrin jum ma kienx idaħħal dan it-terminu. Jekk il-provditur tas-servizz ma josservax it-termini, allura, jkun qed jingħata liċenza li jippreżenta r-risposta meta jrid hu wara li anke jkun sema' l-provi tan-naħa l-oħra.

Dan stabbilit, l-Arbitru jrid jara jekk fil-każ odjern jeżistux raġunijiet biżżejjed sabiex tiġi ġustifikata l-kontumaċja.

*Dwar il-ġustifikazzjoni tal-kontumaċja ġew stabbiliti mill-Qrati tagħna diversi regoli dwar il-ġustifikazzjoni o meno tal-kontumaċja li bażikament huma: (fn. 2 Per eżempju **Tal-Franċiż Construction Ltd vs Michael Ciappara PA, 31/05/2013** u diversi sentenzi oħra li jstabilixxu dawn il-kriterji.)*

- 1. "Il-kontumaċja ma tistax tiġi ġustifikata jekk kienet volontarja.*
- 2. Anqas tista tiġi skużata jekk almenu kolpuża.*
- 3. Biex ikun hemm lok għall-ġustifikazzjoni hemm bżonn li tiġi ppruvata kawża ġusta.*
- 4. Din il-kawża ġusta għandha tkun tikkonsisti f'impediment legittimu.*
- 5. L-impediment biex ikun legittimu għandu jkun indipendenti mill-volontà tal-Kontumaċi.*
- 6. L-iżball mhux impediment legittimu jekk ma jkunx invincibbli.*
- 7. Dan l-impediment legittimu jista' jkun una necessità impellente di chiamata ad altri doveri imprescindibili.*
- 8. L-impossibilità li wieħed jidher għas-subizzjoni jew almenu d-diffikoltà gravi biex tista' tikkostitwixxi impediment legittimu għandu jkun fiżiku u eċċezzjonalment biss tista' tkun morali."*

*Fil-ġurisprudenza, filwaqt li fuq naħa hemm l-arguent li t-termini imposti mil-liġi għandhom jiġu segwiti b'mod rigoruż, għax huma ta' ordni pubbliku u qegħdin hemm biex ma jitwalux il-proċeduri bla bżonn u tinzamm dixxiplina fil-proċedura, min-naħa l-oħra hemm ġurisprudenza oħra li tqis il-kontumaċja bħala istitut li għandu jiġi applikat b'mod ristrettiv, però fiż-żewġ kurrenti ta' ħsieb dejjem hemm l-element li biex tiġi milqugħa t-talba għall-ġustifikazzjoni tal-kontumaċja dejjem trid tingħata **raġuni ġusta jew tajba** għalfejn ma ġewx osservati t-termini stabbiliti mil-liġi.*

Għalhekk, anke fil-każ odjern irid isir l-eżami jekk il-kawża tal-kontumaċja kienetx waħda ġusta u jekk setgħetx tigi evitata.

Fir-rikors, għal dak li huwa ġustifikazzjoni fattwali, il-provditur tas-servizz jgħid biss li kien hemm 'maltintiza interna fil-Bank' mingħajr ma jispjega x'kienet din il-malintiza interna.

L-Arbitru ma ingħatax spjegazzjoni jekk il-kawża tal-kontumaċja kienetx waħda ġusta u li setgħet tigi evitata.

Għal dawn ir-raġunijiet, l-Arbitru jiddeċiedi li l-provditur tas-servizz huwa kontumaċi u, għalhekk, ir-risposta li giet ippreżentata tardivament qed titqies daqslikieku ma gietx ippreżentata u mhux ser jieħu konjizzjoni tagħha.

*Però, kif gie ritenut diversi drabi mill-Qrati tagħna, il-kontumaċja hija kontestazzjoni (fn. 3 Per eżempju, **Fenici Insurance Agency Ltd. Vs Paul Stoner et, Appell Inferjuri, 22/11/2002**) u bl-ebda mod ma jista' jitqies li l-provditur tas-servizz abbanduna l-każ, u l-Arbitru xorta waħda jrid iqis il-każ daqslikieku ma kienx hemm il-kontumaċja fis-sens li l-ilmentatur xorta jrid jipprova l-każ tiegħu.*

Barra minn hekk, il-provditur tas-servizz ser jingħata l-opportunità jippreżenta nota ta' sottomissjonijiet fil-konfini tal-kontumaċja fi stadju ulterjuri".

L-Appell

8. Is-soċjetà appellanta ppreżentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni interokutorja billi tiegħu konjizzjoni u tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha u tiċhad it-talbiet tal-appellat, filwaqt li tirrevoka u tħassar id-deċiżjoni appellata, bl-ispejjez tal-appell odjern u dawk tal-proċeduri arbitrali kontra l-appellat. Is-soċjetà appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda li l-appellanta kienet kontumaċi; (2) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta laqa' l-ilment minkejja li permezz tal-poteri investigattivi tiegħu huwa

kien jaf jew kellu jkun jaf dwar il-kuntratt ta' tranzazzjoni; (3) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta kkunsidra jekk l-appellat kienx investitur b'esperjenza; (4) l-Arbitru għamel l-iżbalji fil-kalkoli tal-kumpens.

9. L-appellat wieġeb fid-19 ta' Ottubru, 2018, fejn iddikjara li fl-umli fehma tiegħu d-decizjoni appellata, u anki id-decizjoni interlokutorja, huma ġusti u jimmeritaw konferma minn din il-Qorti għal dawk ir-raġunijiet li huwa jispjega fir-risposta tiegħu.

10. Permezz tad-digriet tagħha tat-23 ta' Settembru, 2020, din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovdi għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, kif diversament preseduta, tas-26 ta' Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet ġiet ipprezentata mis-soċjeta' appellanti fit-18 ta' Ottubru, 2019, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

11. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-ewwel aggravju tas-soċjetà appellanta fejn tissottometti li l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddecieda li għandha titqies bħala kontumaċi stante r-risposta tardiva tagħha. Is-soċjetà appellanta ssostni li l-Arbitru kien rigoruż fl-applikazzjoni tal-proċedura li jipprovdi għaliha l-Kap. 555. Dan tgħid m'għamlux fir-rigward ta' numru ta' ilmentaturi oħra. Dwar l-istitut innifsu tal-kontumaċja, tirrileva li l-Kap. 555 kien jonqos li jipprovdi għal dan l-istitut, iżda fl-istess ħin dik il-liġi li kienet tipprovdi għall-proċedura quddiem l-Arbitru ma kinitx tagħtih b'mod

ġenerali l-poter li japplika d-dispożizzjonijiet tal-Kap. 12. Fejn il-legiżlatur ried li jiġu applikati r-regoli tal-Kap. 12, is-soċjetà appellanta tissottometti li dan għamli espressament. Tissottometti li b'kuntratt mas-subartikolu 158(10) tal-Kap. 12, il-Kap. 555 ma kienx jipprovdi għall-eventwalità li r-risposta ma tkunx giet ippreżentata fit-terminu stabbilit mill-para. (ċ) tas-subartikolu 22(3) tal-Kap. 555. Imma skont is-subartikolu (8) tal-istess artikolu, l-Arbitru kien obligat li josserva r-regoli tal-ġustizzja naturali u b'hekk ma jinjorax ir-risposta tas-soċjeta' appellanti. Tissottometti li hija kienet spjegat quddiem l-Arbitru li r-risposta tardiva tagħha kienet riżultat ta' malintiza interna li waslet sabiex ir-risposta giet ippreżentata ġurnata tard. Dawn fil-fehma tagħha ma kinux jikkostitwixxu dawk l-estremi kif ikkontempla l-Arbitru fid-deċiżjoni interlokutorja.

12. L-appellat jilqa' billi jissottometti li d-dispożizzjonijiet tal-para. (ċ) tas-subartikolu 22(3) tal-Kap. 555 huma ċari tassew u fil-każ odjern is-soċjetà appellanti ma kinitx osservathom u naqset milli tispjega x'kienet il-malintiza interna li waslet sabiex ir-risposta tagħha tiġi ppreżentata tardivament.

13. Il-Qorti tikkondividi l-fehma tal-Arbitru u tgħid li d-deċiżjoni interlokutorja hija waħda tajba. Tagħraf li hawnhekk għandhom jiġu applikati d-dispożizzjonijiet tal-para. (ċ) tas-subartikolu 22(3) tal-Kap. 555 li jagħtu żmien ta' għoxrin jum sabiex tintbagħat ir-risposta lill-Arbitru. Dawn id-dispożizzjonijiet huma ċari u inekwivoċi u ma jistgħux jiġu faċilment imwarrba, sakemm ma tirriżultax raġuni ġusta u valida. Fil-każ odjern, il-Qorti tikkonsidra li s-soċjetà appellanti ma ressqet l-ebda raġuni li tista' tikkonvinciha li l-Arbitru ddecieda ħażin u bi ksur tal-prinċipji tal-ġustizzja naturali.

14. Għalhekk il-Qorti ssib li dan l-ewwel aggravju tas-soċjetà appellanti fir-rigward tad-deċiżjoni interlokutorja, mhuwiex wieħed ġustifikat, u tiċċdu.

15. Iżda kif sewwa osserva l-Arbitru, f'dawn iċ-ċirkostanzi ta' kontumacċja is-soċjetà appellanti dejjem ikollha l-fakoltà li tagħmel is-sottomissjonijiet tagħha, u dan skont id-dritt li jagħtiha s-subartikolu 158(10) tal-Kap. 12. Saħansitra anki s-subartikolu 144(1) tal-istess liġi jagħti d-dritt għall-appell, u s-soċjetà appellanta fil-każ odjern ressqet is-sottomissjonijiet tagħha quddiem l-Arbitru u ħadet ukoll l-opportunità li tikkontesta mill-ġdid l-ilment tal-appellat. Iżda fil-konsiderazzjonijiet tagħha dwar l-aggravji li qiegħda tressaq is-soċjetà appellanta, il-Qorti tista' tistrieħ biss fuq dawk l-atti, provi u sottomissjonijiet ipprezentati mill-appellat, u s-sottomissjonijiet tas-soċjetà appellata. Fid-dawl ta' dan, hi ser tgħaddi sabiex tikkonsidra t-tieni aggravju tas-soċjetà appellanta.

16. Għal dak li jirrigwarda t-tieni aggravju fejn is-soċjetà appellanta qiegħda tissottometti li l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta laqa' t-talba tal-appellat nonostante li huwa kien jaf jew seta' kien jaf dwar il-kuntratt ta' transazzjoni, tosserva li kopja ta' dan id-dokument tinsab annessa mar-risposta tas-soċjetà appellanta. L-Arbitru ma talabx l-isfilz tar-risposta tardiva tagħha, iżda fl-istess ħin iddikjara fid-deċiżjoni interlokutorja li *"...qed titqies daqslikieku ma gietx ipprezentata u mhux ser jieħu konjizzjoni tagħha"*. Anki din il-Qorti ma tistax tieħu konjizzjoni ta' dak id-dokument li jikkostitwixxi prova li fuqu s-soċjetà appellanti qiegħda ssejjes dan l-aggravju tagħha.

17. Iżda din il-Qorti tosserva li min-naħa tiegħu l-appellat fir-risposta tiegħu quddiem din il-Qorti ma setax jevita li jagħmel riferiment għal dan id-dokument, għaliex huwa jsejjes l-ilment tiegħu fuqu meta jirrileva li ma kienx tħallas l-ammont sħiħ investit. Għalhekk jgħid *“Illi jirrizulta li permezz ta’ Form ta’ Acceptance and Transfer datata 30 ta’ Gunju 2011², l-appellant ħallas 75% tal-face value tal-investimenti lill-appellat, u mhux l-ammont totali kollu investit ta’ €31,972.99”*.

18. B’hekk il-Qorti tagħraf li m’hemmx kontestazzjoni dwar l-eżistenza tad-dokument inkwistjoni, u l-kontestazzjoni bejn il-partijiet hija limitata għannatura tad-dokument, fejn l-appellat jikkontendi aktar tard li ma jikkostitwixxiex transazzjoni. Iżda fuq dan, din il-Qorti kif ser jingħad diġà kellha l-opportunità li tippronunzja ruħha.

19. Sabiex il-Qorti tevita tirrepeti dak kollu li diġa’ ntqal fis-sentenza tal-appell tagħha tas-16 ta’ Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru: 23/2018) u li għaliha għamlet riferiment aktar ‘il fuq f’din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li għamlet f’dik is-sentenza japplikaw *mutatis mutandis* għal dan l-appell u li m’għandhiex x’iżżid ma’ dak li ntqal fl-imsemmija sentenza.

² Enfazi ta’ din il-Qorti.

Decide

Għaldaqstant, tiċċhad l-appell fejn dan jitlob ir-revoka u t-tħassir tad-deċiżjoni interlokutorja u tikkonferma l-istess, u għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti, kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provincjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru: 23/2018), tilqa' l-appell mid-deċiżjoni appellata u tħassar l-imsemmija deċiżjoni tal-Arbitru tat-12 ta' Settembru, 2018, filwaqt li tiċċhad l-ilment tal-appellat bl-ispejjeż tal-proċedura arbitrali u dawk tal-appell odjern kontrih.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**